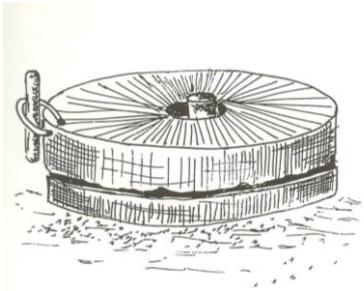

MAALPROEVEN in 1985 door de N.J.B.G.

Er werd gemalen met een maalsteen, gemaakt van basalt-lava, naar een model uit de IJzertijd. In de Eifel, Duitsland zijn groeves gevonden waar de uitgehakte grove vormen zijn gevonden. Basaltlava blijft ruw, door de hardere stukjes steen die erin zitten.

Start met 1 kilo graan

datum	1 ^{ste} maling resultaat	t i j d	2 ^{de} maling resultaat	tij d	3 ^{de} maling resultaat	tijd	Tijd totaal	opmerkingen
14-4-1985	Heel grof schroot	5	¾ goed ¼ te grof	8	Totaal goed meel	3	16 min.	2 man afwisselend + samen gedraaid
14-4	Grof schroot Iets fijner dan boven	8	4/5 goed 1/5 te grof	10	Fijn meel	3	21	1 man steeds gedraaid
21-4	Heel grof schroot Te snel gedraaid.	6	½ goed ½ over	7	Soms te fijn, de groeven lopen vol	11	24	Bij eerste maling, hoe langzamer hoe fijner het meel. De steen gebruikt zijn eigen gewicht
21-4	Zeer grof schroot	5	2/3 goed 1/3 over	9	goed	6	20	
21-4	Zeer grof schroot	7	2/3 goed 1/3 over	11	Alles over gemalen = fout, 't wordt te fijn, de groeven lopen vol	20	38 min	

1-5-1985	Iete fijner schroot	6	2/3 goed 1/3 over	14	goed	8	28	4 man gedraaid om de beurt
	Zeer grof	7	2/3 goed 1/3 over	11	goed	5	23	
	Zeer grof	6	2/3 goed 1/3 over	15	Goed (riempje steeds los)	9	30	2 man

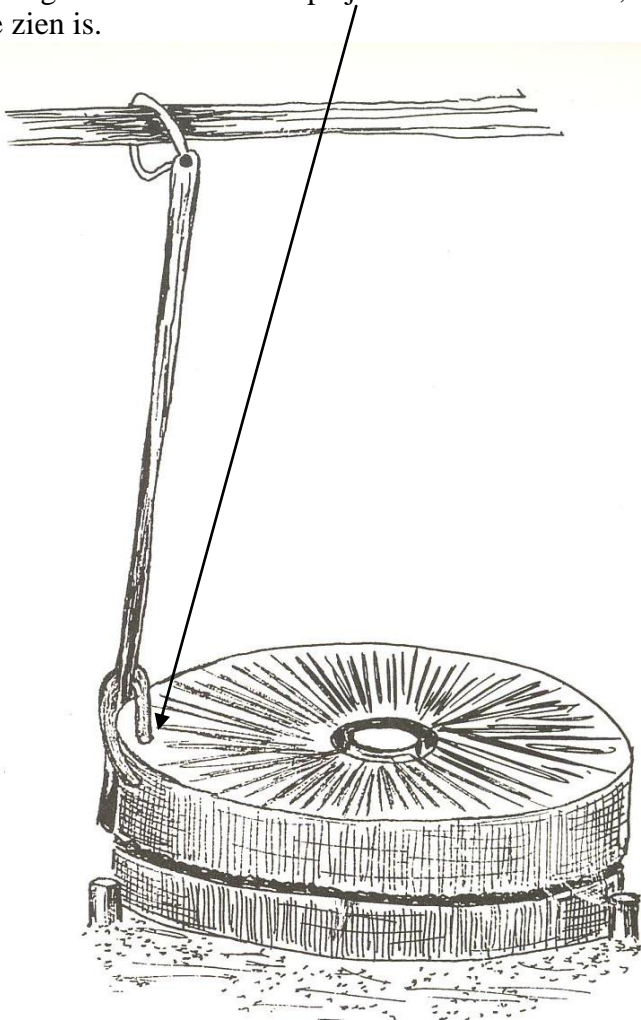
Een school	grof	6	1/5 over	15	goed	10	31
	grof	7,5	1/5 over	12	goed	3,5	23
	grof	6,3	1/5 over	12, 25	goed	9	27,5

MAALPROEVEN in 1995 tijdens het Leefexperiment

Er werd gemalen met een maalsteen met een hulpstok, die boven aan een balk vastgemaakt zat.

Deze manier zou gebruikt kunnen zijn. Ook al omdat de replica, die we gebruikten

een gat van boven naar opzij had in de draaisteen, waar waarschijnlijk een touw door heeft gezeten op de manier zoals te zien is.

Thijs aan het werk.

We konden geen tijd opnemen omdat er geen horloge was.

We konden niet precies zeggen hoeveel graan er per keer werd gemalen omdat er geen weegschaal was. Wel was er elke proef evenveel graan.

Proef 1.

- 1. Draai ongeveer een halve kilo graan met de zon mee tot grof meel
- 2. Draai alles nog een keer tot fijn en half fijn meel
- 3. Draai het half fijne meel nog een derde keer
- 4. Maak de molensteen weer zuiver.

Resultaat: Het duurt erg lang en de groeven slippen dicht.

Proef 2.

- Rooster het graan ietsje, zodat het goed droog is
- Verder zie boven

Resultaat: Het gaat ietsje minder langzaam, het meel plakt wat minder vast aan de stenen, dus de groeven slippen iets minder snel dicht.

Proef 3.

- Roosteren hoeft niet meer
- Maak kleine porties, giet het graan per handje vol in het loopgat en draai met de zon mee.
- Draai langzamer dan boven.
- 2 x malen volstaat voor fijn meel voor brood. 1 x malen met gerstegraan voor gerstepap
- Schoonmaken van de steen is om de 3 keer maar nodig.

Resultaat: Veel tijdwinst

Proef 4.

- Draai heen en weer i.p.v. met de zon mee. 5 x de ene kant op, 5 x de andere kant op
- Neem kleine porties zoals boven
- Na 1 x malen is het graan al fijn

Resultaat: Heel veel tijdwinst

Niet te bewijzen is of ze het zo deden, maar ik geloof heilig, dat de ijzertijdmens door de ervaring er zo achter kwamen, wat de snelste manier was.

Het IJzertijdexperiment duurde maar 9 weken en wij hadden al een giga tijdwinst. Wie weet, hoe snel de ijzertijdmensen konden malen.

VRAAG:

Doe ook eens maalproeven en probeer betere productie te halen.

Wel op ijzertijd manier.

En laat het dan weten via de website van Eindhovenmuseum.nl

Anneke Boonstra